

Komentari Hrvatskog Telekoma d.d. na prijedlog Pravilnika o plaćanju naknada za obavljanje poslova Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti

Zagreb, 3. studenoga 2014. godine

U okviru javne rasprave koju je Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) otvorila dana 17. listopada 2014. godine u vezi prijedloga Pravilnika o plaćanju naknada za obavljanje poslova Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: Prijedlog Pravilnika) Hrvatski Telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) ovim putem dostavlja svoje komentare na Prijedlog Pravilnika.

- Rokovi dospijeća plaćanja

Trenutno važećim Pravilnikom o plaćanju naknada za obavljanje poslova HAKOM-a definirani su rokovi dospijeća plaćanja naknada za uporabu adresa i brojeva i za uporabu radiofrekvencijskog spektra. Prijedlogom Pravilnika rokovi dospijeća plaćanja ostaju definirani samo za plaćanje naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra, bez detaljnijeg obrazloženja takve promjene.

Napominjemo kako smatramo iznimno bitnim Prijedlogom Pravilnika definirati dospijeća plaćanja računa za sve vrste naknada koje se plaćaju temeljem Prijedloga Pravilnika.

Navedeno je bitno kako bi operatori bili u mogućnosti planirati izdatke u pojedinom razdoblju (mjesečno, tromjesečno, godišnje), odnosno tijek novca.

Određivanjem rokova dospijeća plaćanja računa u Prijedlogu Pravilnika smanjuje se i mogućnost određivanja prekratkih rokova dospijeća plaćanja u odnosu na datum izdavanja i dostave računa operatoru, te nejednolikog određivanja datuma za pojedine istovrsne naknade.

Slijedom navedenog predlažemo određivanje roka dospijeća plaćanja u trajanju od 30 dana, a koji je u skladu i s prijedlozima HT-a vezano uz reguliranje rokova dospijeća plaćanja između operatora vezano uz pružanje veleprodajnih usluga.

Stoga predlažemo dodavanje sljedećeg stavka u članak 27. Prijedloga Pravilnika:

„Rok za plaćanje po ovom pravilniku je 30 dana od dana dostave računa, osim ako pojedinim člancima ovoga Pravilnika nije drugačije određeno.“

- **Podnošenje prigovora na izdani račun**

Predloženi rok od 8 dana od dana izdavanja računa za podnošenje prigovora, kako je određeno člankom 27. stavkom 2. Prijedloga Pravilnika, smatramo prekratkim kako bi se u istom mogla provjeriti ispravnost obračunatog iznosa naknade.

Navedeno temeljimo na sljedećem:

- od dana izdavanja računa do dana zaprimanja istog može proći i nekoliko dana, čime se značajno smanjuje preostalo vrijeme za provjeru i možebitni prigovor. Pri tome, ukoliko su navedenim razdobljem obuhvaćeni i neradni dani i praznici, moguće je kako u praksi operator zapravo uopće ne bi dobio mogućnost podnošenja prigovora;
- po zaprimanju računa potrebno je provesti provjeru računa. Pri tome je potrebno voditi računa i kako pojedini računi sadržavaju iznimno veliki broj stavki (na primjer za uporabu adresa i brojeva pojedini računi imaju više stotina stavki) ili istovremeno može biti zaprimljen veći broj računa. U takvim slučajevima je ponekad potrebno nekoliko dana za sve potrebne provjere.

Stoga smatramo kako bi rok za podnošenje prigovora morao odgovarati roku dospijeca računa. Skrećemo pažnju kako je i u slučaju veleprodajnih odnosa između operatora određeno kako se prigovori na račune podnose u pisanom obliku unutar roka dospijeca plaćanja, dok je Zakonom o elektroničkim komunikacijama u članku 50. stavku 3. točki 1. određeno kako krajnji korisnici usluga mogu podnijeti prigovor na iznos kojim su zaduženi za pruženu uslugu u roku od 30 dana od dana dospijeca računa za pružene usluge.

Dodatno, smatramo kako predloženim člankom 27. stavkom 2. Prijedloga Pravilnika nije dovoljno jasno definirano na koji način i u kojim rokovima bi HAKOM obavijestio operatora da li je prihvatio prigovor ili ne. Stoga smatramo kako bi se u predmetnoj odredbi trebalo predvidjeti i obavještanje operatora namjerava li HAKOM izdati novi račun.

Slijedom prethodno navedenog predlažemo izmjenu članka 27. stavka 2. Prijedloga Pravilnika na način da isti glasi:

„(2) Obveznik plaćanja naknade koji smatra da mu naknada nije ispravno obračunata ima pravo, u roku do datuma dospijeca plaćanja računa, pisanim putem prigovoriti izdanom računu. Nakon provjere osnovanosti prigovora HAKOM će obavijestiti operatora o utvrđenom, a ukoliko HAKOM utvrdi da je prigovor osnovan, izdati će novi račun s novim rokom dospijeca.“

- **Privremena uporaba adresa i brojeva**

U cilju što učinkovitije uporabe adresnog i brojevnog prostora, kao prirodno ograničenog dobra, smatramo potrebnim uvesti mogućnost privremene uporabe istih na način kako je to predviđeno i u slučaju uporabe radiofrekvencijskog spektra (članak 21. Prijedloga Pravilnika).

Na taj način omogućilo bi se korištenje određenih adresa i brojeva koje se koriste za specifične namjene ili za potrebe posebnih događaja u ograničenom vremenskom razdoblju. Na primjer pojedine akcije putem brojeva iz raspona nacionalnog odredišnog koda 61 za usluge glasovanja mogu trajati samo nekoliko dana, te bi se u takvim slučajevima operatorima omogućilo podnošenje zahtjeva za iste samo za određeno vremensko razdoblje.

Na taj način bi se operatorima omogućila uporaba zatraženih adresa i brojeva samo u zatraženom vremenskom razdoblju, te bi se i naknada plaćala razmjerno visini godišnje naknade, čime bi se ujedno smanjili i troškovi operatora od trenutka kada zaista više nema potrebe za korištenjem istih.

Sukladno navedenom predlažemo dodavanja novog članka 8a. na način da isti glasi:

„Članak 8a.

Naknada za privremenu uporabu adresa i/ili brojeva

Za uporabu adresa i/ili brojeva temeljem odluke o privremenoj dodjeli adresa i/ili brojeva visina naknade utvrđuje se razmjerno visini godišnje naknade utvrđene za tu vrstu adresa i/ili brojeva, u skladu s odredbama ovog Pravilnika, a naknada se plaća unaprijed i to za cijelo razdoblje na koje se adrese i/ili brojevi mogu koristiti temeljem odluke o privremenoj dodjeli.“

Slijedom prethodno predložene dopune Prijedloga Pravilnika, molimo da se pokrenu i izmjene Pravilnika o dodjeli adresa i brojeva, kako bi se do početka primjene Prijedloga Pravilnika definirali svi potrebni uvjeti privremene dodjele adresa i brojeva.

Dodatno, predlažemo da se u slučaju kada se operator odrekne uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra, omogući operatoru na zahtjev povrat razmjernog iznosa naknade za razdoblje od dana oduzimanja dodijeljenih adresa i brojeva, odnosno dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra, do kraja razdoblja za koje je naknada plaćena.

Smatramo kako bi se na taj način dodatno omogućilo fleksibilnije i učinkovitije upravljanje i uporaba radiofrekvencijskog spektra, te adresnog i brojevnog prostora, kao prirodno ograničenih dobara, od interesa za Republiku Hrvatsku.

Nadalje, smatramo kako bi bilo opravdano, posebice kada se radi o velikim iznosima naknada koje predstavljaju bitno opterećenje nositeljima dozvola, omogućiti istima pravo da podnesu pisani zahtjev HAKOM-u za povratom razmjernog iznosa plaćene naknade.

Kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje HAKOM-a predlažemo da se razdoblje u kojem se može ostvariti pravo na povrat razmjernog iznosa plaćene naknade ne primjenjuje ukoliko bi se radilo o razmjernom iznosu naknade za posljednjih mjesec dana prethodno plaćenog obračunskog razdoblja.

Slijedom navedenog predlažemo izmjenu članka 27. stavka 5. Prijedloga Pravilnika na način da isti glasi:

„(5) Naknade uplaćene prema odredbama ovog pravilnika ne vraćaju se, osim u slučaju ako se operator u pisanom obliku odrekne uporabe dodijeljenih adresa ili brojeva, odnosno dodijeljenog radiofrekvencijskog spektra u skladu sa Zakonom prije isteka tekućeg obračunskog razdoblja, te ih temeljem odluke HAKOM-a prestane koristiti najkasnije 1 mjesec prije isteka tekućeg obračunskog razdoblja. HAKOM će temeljem zahtjeva operatora razmjerno broju dana do kraja isteka toga razdoblja, a počevši od datuma zahtjeva operatora, umanjiti godišnju naknadu i iznos preplaćene naknade vratiti operatoru.“

- **Naknada za uporabu pozivnih brojeva posebnih službi i usluga**

Predlažemo smanjenje naknada određenih člankom 7. Prijedloga Pravilnika s obzirom da se radi o pozivnim brojevima (kodovima) posebnih službi i usluga putem kojih je omogućeno pružanje samo uskog opsega usluga specifične namjene.

Stoga predlažemo izmjenu članka 7. Prijedloga Pravilnika na način da isti glasi:

„(1) Naknada za dodijeljeni peteroznamenasti kôd za službu davanja obavijesti (informacija) i za ostale peteroznamenaste kôdove iznosi 1.000,00 kuna.

(2) Naknada za dodijeljeni četveroznamenasti kôd za odabir operatora i za ostale četveroznamenaste kôdove iznosi 2.500,00 kuna.

(3) Naknada za dodijeljeni troznamenasti kôd iznosi 5.000,00 kuna.“

- **Izuzimanje od plaćanja naknade**

Kao što je pri plaćanju naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra u članku 11. Prijedloga Pravilnika predviđeno više slučajeva u kojima se ne plaća naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra, smatramo potrebnim Prijedlogom Pravilnika definirati i posebne slučajeve uporabe adresa i brojeva koji će biti izuzeti od plaćanja naknade za uporabu adresa i brojeva.

Predlažemo da se definira kako se naknade za uporabu adresa i brojeva ne bi plaćale u slučaju ukoliko bi se isti koristili za potrebe hitnih službi ili za testiranja i znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih projekata.

Predlažemo stoga dodavanje novog članka 8b. u Prijedlog Pravilnika koji bi glasio kako slijedi:

„Izuzimanje od plaćanja naknade

Članak 8b.

Naknada za uporabu adresa i brojeva se ne plaća:

1. za potrebe hitnih službi i usluga od društvenog značaja (116xxx)

2. za potrebe testiranja novih usluga i novih tehnoloških rješenja, a u periodu ne duljem od 2 mjeseca, sukladno posebnoj odluci HAKOM-a

3. pri uporabi u svrhu znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih projekata isključivo u nekomercijalne svrhe, a u periodu ne duljem od 2 mjeseca, sukladno posebnoj odluci HAKOM-a.“

Nastavno na sve prethodno navedeno skrećemo pažnju i na nužnost određivanja iznosa naknada propisanih Prijedlogom Pravilnika na način da se ne stvaraju viškovi prikupljenih sredstava.